

Nr 1090

Av herrar Westberg i Ljusdal och Andersson i Örebro, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 38, med förslag till lag om pensionstillskott, m. m.

(Lika lydande med motion nr 951 i Första kammaren)

Pensionärerna som grupp kan i dag betraktas som vår största låginkomstgrupp. Av pensionsförsäkringskommitténs betänkande, SOU 1968: 21, framgår att uppskattningsvis avsevärt mer än hälften av ålderspensionärerna har en deklarerad nettoinkomst som är lägre än 7 000 kr. Kommittén framhåller att det övervägande antalet folkpensionärer som har inkomster vid sidan av folkpensionen har små sidoinkomster. Tilläggpensioneringens utbyggnad ger under den närmaste tioårsperioden en del pensionärer en något förbättrad försörjningssituation. För närvarande har mindre än 25 % av pensionärerna tilläggpension. Om tio år beräknas denna andel uppgå till ca 60 %. Av betänkandet framgår att budgetåret 1969/70 antalet folkpensionärer utan någon tilläggpension är 918 800. Motsvarande antal för budgetåret 1978/79 beräknas till 613 700. Beloppens storlek är dock ännu vid detta senare tillfälle relativt låga. Det är enligt vår mening mycket angeläget att riksdagen fattar beslut som tillförsäkrar pensionärerna en tryggare ekonomisk situation och en fortsatt förbättring av deras levnadsstandard. Det är vidare klart att de reformer i denna riktning som nu måste genomföras i första hand skall komma de pensionärer till godo som saknar tilläggpension, har en mycket låg sådan eller endast små andra sidoinkomster. Det väsentliga är att tillerkänna pensionärerna ett grundskydd som dels följer kostnadsutvecklingen, dels ger dem en rimlig andel av samhällets växande tillgångar.

Det förslag som regeringen nu lägger fram och som i sin helhet bygger på den eniga, parlamentariskt sammansatta pensionsförsäkringskommitténs betänkande innebär pensionsförbättringar för den närmaste tioårsperioden i form av pensionstillskott utöver folkpensionsnivån. Tillskotten görs värdesäkra, och ökningen av pensionerna fördelar sig med tre procent av basbeloppet för varje år, under tioårsperioden således en ökning med 30 % av basbeloppet. Vid basbeloppet 6 000 kr. blir ökningen 180 kr. per år. För en enskild folkpensionär skall tillskottet utgå med 3 procent av basbeloppet. Detta betyder att pensionstillskottet första året innebär en ökning av enskild folkpensionärs realinkomst med 3,33 procent. Men allteftersom det tillkommer nya pensionstillskott minskar den årliga procentuella ökningen av folkpensionen för att sista året i tioårsperioden endast utgöra 2,5 procent realinkomstökning. Att den procentuella ökningen blir så mycket lägre i slutet av perioden ökar behovet av en omprövning senare av pensionstillskottens

storlek. Pensionstillskottet skall utgå till såväl ålderspension, förtidspension som änkepension. Inkomstprövning skall ej ske. Förslaget innebär således en förbättrad ekonomisk situation för de pensionärer som har låg eller ingen ATP. Denna konstruktion ger en garanterad miniminivå för pensions-tillväxten. Det kan ifrågasättas om det fördelningspolitiskt är rimligt att se just frånvaro av ATP-pension eller låg ATP-pension som bevis på behov av pensionstillskott. Onekligen finns folkpensionärer som saknar ATP men som t. ex. genom avkastning på förmögenhet eller på grund av privata pensioner har väsentligt högre inkomst än många som genom den föreslagna konstruktionen ej erhåller pensionstillskotten. Utan att i nuvarande läge vilja bestrida styrkan hos de administrativa skäl som anförts för denna ordning utgår vi från att det här påtalade förhållandet blir föremål för fortlöpande uppmärksamhet med sikte på att söka finna en förbättrad lösning.

Vid de beslut som påverkar fördelningen av den framtida ekonomiska tillväxten måste enligt vår mening låginkomstgruppernas ställning och intressen ägnas särskild uppmärksamhet. Detta bör till en del liksom hittills vara en förhandlingsfråga mellan arbetsmarknadens parter, där kraven på staten som arbetsgivare måste ställas högt, men också ske genom skattereformer eller transfereringar av olika slag som kommer dem till godo vilka i dag ej har en tillfredsställande bärning. Vi anser en fortgående väsentlig förbättring av dessa gruppers ekonomiska situation vara mycket angelägen. Det bör givetvis gälla även pensionärerna såsom den största låginkomstgruppen.

Det kan innebära en avsevärd nackdel att för en så lång tidsrymd som tio år låsa fast ökningstakten på detta sätt. En snabb ekonomisk tillväxt under perioden kan leda till en procentuell ökning av produktionen per invånare, som överstiger den nu för pensionärer föreslagna. Det är i så fall ett rättvisekrav att en snabbare höjning av pensionstillskotten genomföres. Det nu av regeringen framlagda förslaget för tioårsperioden 1969—1978 måste därför betraktas som ett minimiprogram. Det bör vara möjligt att under den tid beslutet gäller ompröva tilläggets storlek och uppjustera det med hänsyn till den ekonomiska tillväxttakten i framtiden.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 38 i skrivelse till Kungl. Maj:t ger till känna, att de nu föreslagna särskilda folkpensionstilläggen bör ökas och pensionärernas levnadsvillkor förbättras minst i den takt varmed nationalinkomsten per huvud växer.

Stockholm den 9 april 1969

Olle Westberg (fp)
i Ljusdal

Sven G. Andersson (fp)
i Örebro